

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 211-4.

رأفة

רחל מנורצ' 1115250

בשם קדמון

שיר על השלשית כולל קצת כללי הדקדוק:

הברו בימי בחרותו רגאון המופלא כמוחרר

משה פרובינצאלו

צ'וקל:

וקדפימוכו הנכונים ככדיו כמסר אלי עוז וכמל מרדכי

אסים ינו בני הנאון כמוסרר

אברהם פרובינצאלו

אנוקל:

למכוך לכפרים כדרך אופר

סקדוק כירב

סועלתו:

ונם שמו כמוף ספפר ספוס

סעמי סתכלים

ומספער:

ותהי ראשית מלאכתו בעצם היום הזה טוב השון

שנת ירום ונשא תגבה מאר

לפ"ק:

על יד זואן רנארה המדפים

בויניציאה:

Con licentia de Superiori

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

קרנונא אבא ולא חמכא : ועכ"ז חס לבי בקרבי דפניני
 חכמה אב עבד בעממותי כללית כלכל' ותפס
 רוחי ברעיוני דכליקו על משכני : וקיתו לי דלא מוונא דשאל אבי
 סדיא כל כמה דלא מתהפוכא לכאן ולכאן לחשוב מחשבות סודרות
 אחת א אחת לאמר לי בעממי מה זה היום לכרכי יום ויש אתכו מטמון
 ומטמונים אונר כלי חמדה גמון ולא זכיבו שיכאו לאורם לבני ישראל
 במושבותם ועיכי כלות אליהם כל סיום לאמר עד מתי קץ החלואות
 כי אשילות הכה מכה הרפתקי עלו על הגאון אבא מרזובוקל'
 ולא נתכוהו השב רוחו עד שקיעת שמשו וישם מאפל ביכו וזכיכו
 ואור כי יהל לכפשו הטורה ומשב באיתך מושבה אל המקום אשר
 היה שם אהלך ידעתי כי כל ימיו של אבא נדיק היה מנטער על
 ככה ואומ' מתי ירחיב ה' לי : ומכאן זו המוטלת עלי אקיי להוכי' לאור
 העלמות משפטי ודיני הגאון המופלא כמוהרר בושא פרובי בצא
 אבי זבוקל אשר הואיל בושא באר את סתורה וילמדס אל בני ישראל
 בתשובותיו המתכשאים לעומת כל מבקש'אותם כי ממונה כגדו
 בתפס אורו לכאן ולכאן בכל המקום אשר שמעו הלך ונדל' : וסיו
 מריכס לו מעות ושאלות כשנבות עד סיומו בהוראותיו מבטח כל
 קבוי ארץ וים רחוקים : ויהי השמש באה דפני משה כפני חמה
 וירחי באבף הוא הגאון אבא מרי זבוקל דתרי כשפי סוו עד כי
 כשארתי בתוך הסבכה : אחרו הצדיקי עלי את הדין כי עונותי הטון
 אלס וברוך דלא עביד דיכא בלא דיכא : משבתי דרכי ואשיבה ידי
 לחפש באמתחותי דמוון לכולא ביהו' : בקטן החלותי ומצאתי דאיתי
 כי במעט כסף ומחיר אנוא לאור עי' הדפוס כפר קטן הכמות ולא
 מעט האיכות על כללו הדקדוק חכר מאז סימי בתרומתו החכם
 הכולל זקני זבוקל הכל' : זה מצאתי והכרתי כי הסתכלס יותר
 מחני הכל' : וקנה הוא יוצא לקראת מכת הקוס כעט ברזל ועופרת
 העתירו בעדו ושאו תפלה בעד השארית הנמנא : כי רבים אשר
 אתי שמן השמי' וביעונו והיה ראשיתי מוצר ואחריתי יסא בהדפס'
 שש' הכל כי תועלתן ירבה ויפרוז לכל המעינים בהן ואליהן יום

יום ידרושון ונס אכי הנעיר וועיר קטן שנכלכם וואל אלך
 ויזכני להיות בכלל מאמר הכניא כי כלם ידעו אומי למקטכם ועד
 גדולם ועיכונו רואות במעייני היםועה וכסאוב מים בטמון אין
 שים אלף תורה כנעשכם וכנעם העפל ואפל אפר כירם מוכן
 לעבודתכם הנעיר אליעזר בן לנאון אף כמוהר

אברהם פרובינצאל
 ונולד :

ביתו בירושלם
 חלואים שמה חלואים
 :

שמה חלואים חלואים
 חלואים חלואים חלואים

חלואים חלואים
 חלואים חלואים
 חלואים חלואים

חלואים חלואים חלואים
 חלואים חלואים חלואים
 חלואים חלואים חלואים

חלואים חלואים
 חלואים חלואים
 חלואים חלואים

חלואים חלואים חלואים
 חלואים חלואים חלואים

בשם קרמון אשר הכל חדש
נפת וצוף תטפנה שפתותי
ישיר משה הקי לשון קדש:

פירוש

בשם הלא ית' אבאר קצת כללי הדקדוק אשר ללשון הקדש
וח החילי לדבר באותיות :

אותיות לשון זה עשרים ושתים
על השנות חמש הפולות
כמן פץ עת בואן בירפתים :

אותיות לשון הקדש הן עשרים ושתים ועוד להן חמש
כפולות ד ס ז פ ז הבאות לעולם בסוף התיבות :

בַּחֲמִשָּׁה כָּלִים מְּוֹלָלוֹת
וְהֵמָּה יַעֲלוּ לְזִכְרוֹן
שִׁמּוֹת וְאִם מְלִין אִו פְּעוֹלוֹת :

האותיות הנל נחלקות לחמש מוצאות באשר יבטא בהן
האדם אמריו בכל שלשה חלקי הלשון שהם שם • מלח •
פועל •

נִיכַק לַחֲדָי • וְאַחֲרָה לְבָרוֹן •
זִסְרִץ לְשָׁנִים • וּלְפָח •
בוּמָף וְדַטְלָנֶת • לְשׁוֹן תְּרוֹן :

אזעע אותיות הגרון • גיכק מהחיד • זסרץ מהשנים •
בוּמָף מהשפתים • דַטְלָנֶת מהלשון •

בשם קדמון

יהוא תנית אההער תרפה

טס שקץ נוזלים לבר חוק

חוק בנר כפת וגם רפה:

יהוא אותיות הנחם • כי תבאנה נחות בתיבה • אההער
רפיות לעולם לא יבא בהן דגש • טס שקץ נוזלים בלתי
רפיות • בנר כפת בדגש וברפי :

השרש חסד וגט פרץ עזק

בכתב משה אלינו גם שמש

אלבש עבודתו בראש חוק:

עוד נחלקות לשרש ושמוש • וא מחס שרשיות לעולם
וסימנם חסד גט פרץ עזק • ויאגב משמשות וסימנם
מש"ח כח"ב אלינו • אלבש משמשות בראש לבר • והשאר
בראש ובסוף :

תנועות עשר מהן חמש

נדולות הנהיה אלי טוב הוא

בהן קטנות כל פקד שמש:

התנועות הן עשר מהן חמש נדולות וכן קמץ • עירי • חולם
שורק וחירק עם היוד • וכנגדן חמש קטנות והן פתח פנוה
קמץ חשוף ג' נקודות וחירק בלי יוד :

אחר הנבירות נסתר יהוא

לכן רפה את שכנותיהן

שוא אחריהן תניעתו:

בשם קרמון

אחר הגדולות כחה נסתרת אחת מאותיות יהוה • לכן לא
יבא דגש אחריהן • ואם יבא שוא אחריהן הוא נע דוץ לומר

נקרא :

צְעִירוֹת עוֹבְדוֹת אַחֲרֵיהֶן

תְּבִאֲנָה תַּחְתֵּיהֶן עִבּוֹר דָּגֶשׁ

אוֹ שׁוֹא נַח יֵאֻזֶה אַחֲרֵיהֶן :

הקטנות עובדות הגדולות לבא במקומן לסבת דגש או שוא
נח • ר"ל נבלע הראוי לבא אחריהן :

אַחֲרֵיהֶן יֵהוּא לֹא יִגֵּשׁ

וְנִרְצָה לוֹ סָגוּל הֵן אֲגֻלָּה

חֻזַק אוֹ שׁוֹא נַח אוֹתָן פּוֹגֵשׁ :

אחריהן לא תבא אחת מאותיות יהוה זולתי אור הסגול
כמו אגלה דבריך • ותמיד אחריהן דגש • ואם יבא שוא
אחריהן הוא נח :

בְּטוֹב לֵב מֶלֶךְ בְּטַעַם עוֹלָה

הַמִּירָה כְּחֻזַק דִּינָן נְחוּץ

וַיִּבֶן שָׁמָּה לֶךְ דְּמִיּוֹן מֵלֵא :

ואם תחת המלך ר"ל התנועה יבא טעם התיבה והוא מלעיל
יתחפך דינג בענין הדגש כי אחר הקטנה רפי ואחר הגדולה
דגש כמו ויבן שמה :

גַּם בַּפְּעוּל עַת וְאוֹ תַעֲמוּת חוּץ
אֶתְךָ לְךָ מִשַׁל הַפְּקָדִים
הֲלֹא אַחֵר שְׁלֹשׁ הַפּוֹל לַחוּץ

גַּם נִמְצָא בַּפְּעוּלִים בְּחִסְרוֹן הוֹי צִרְפּוֹ אַחֵר הַשְּׁלֹשׁ בְּקִוְיָתָה
וְהַתִּיבָה מִלְרַע כִּמוֹ פְּקָדִים שֶׁלִּפְנֵי כִי הוּא אִז בְּמִקוֹם

שׁוֹרֵק אִם סָעַת זִמְנָא

אִוִי עִם גְּדוּלֵי הַנְּקוּדִים
קִמְץ אֶלֶף וְאוֹ שׁוֹבֵק וְהוֹלֵם
הַדֶּק וְצִירֵי יוֹד הַמָּה מוֹרִים
אוֹתִיּוֹת אוֹי תְּכַאֲנָה כְּחוֹת אַחֵר הַתְּנוּעוֹת הַגְּדוּלוֹת
אַחֵר הַקִּמְץ וְאוֹ אַחֵר הַשׁוֹרֵק וְהוֹלֵם יוֹד אַחֵר הַצִּירֵי
וְהַחִירֵק

בַּחִירֵק תִּרְאֶה לוֹ תַעֲלֵם
דָּרָךְ הַגְּדוּלִים בַּל יִהְיֶה
גַּם אֶפֶס הַשׁוֹרֵק בְּלִתֵּי שְׁלֵם

אֲכֵן אַחֵר הַחִירֵק בַּפְּעַל כִּי זוֹלָתָהּ הִיא תְּנוּעָה קְטַנָּה וְכֵן חוֹזֵק
תֵּבָא לַעוֹלָם אַחֵר הַשׁוֹרֵק כִּי אֵין שׁוֹרֵק בְּלֹא אוֹי

אֶת אֵלֶּה לְשֵׁרֵת שׁוֹאֵי לֶךְ
אַחֲרָיִךְ וּפְנִיחָיִךְ תִּמְצָאָהוּ
יְנוּחַ גַּם יְנוּר עַל פִּי מוֹלֶךְ

הַשׁוֹאֵה הוּא מִשֵּׁרֵת לַעֲשׂוֹר נְקוּדוֹת הַנּוֹי יֵבֵא לַפְּנִיחָיִךְ וְלֹא אַחֲרֵיכֶם
פְּעֻמִּים נֹחַ פְּעֻמִּים נֹעַ כִּיד הַמֶּלֶךְ שֶׁלִּפְנֵי בְּנֵי

תורת בְּנֵי כְּפֹת קְרוֹב לַיהוָה
רְפִי זֹלַת מַפְסִיק וְגַם מַפְסִיק
דְּחִיק וּמְרַחֵק בִּי אֲמִיץ הוּא:

בְּנֵי כְּפֹת רִמְיָד לַיהוָה רְפִי בְּדַ מַפְסִיק • וּמַפְסִיק וְדְחִיק •
וְאֵתִי מְרַחֵק • שֶׁהֵם בְּדַגֵּשׁ: קְרוֹב וְחֵיב

אֲשֶׁר טַעַם מַפְסִיק רְצוֹן יִפִּיק •
בְּקָרֵב בֵּית אֹהֶל לְמוֹשֶׁה לֵרֵא
עַמֵּד טַעַמוֹ כִּי רִיחוֹ הַפִּיק:

מַפְסִיק בְּנֵי כְּפֹת מְרַחֵק אֹהֶל מִהַטְעָמִים הַמַּפְסִיקִים שֶׁהֵם
וְדָקָא שְׂדֵי פֹדֵר קִרְנֵי פִרְהָ תִלְשָׁא פִסְקִי גְרַמְיָה וְהִיא שֶׁלִּפְנֵי
וְרַבֵּי טַעַמָּא תְּכִיר אֲזֵלָא זְקָף בִּי גְרִישֵׁן שֶׁלִּשְׁלֹת יְתִיב פִּשְׁטֵי
אֲתַנַּח סוּף פִּסּוּק:

מַפְסִיק לַיהוָה בִּי יַעֲלֶה עֲלָה
עַל פֶּה בְּקֶץ מִלִּין בְּחֵי בְּהֵם
אֶלְפִי בְּלִתִּי מוֹצֵאת אֵל בְּכָלֵל לֵוִי:

מַפְסִיק כְּשֶׁתּוֹצֵיאֵם בְּפֶה זֶה בְּאֹתוֹת הוּי כִּי לְעוֹלָם אֵין
שׁוֹעֵי אֵין הָאֶלְפִי כְּמוֹ וְלֵה גְפִין • וְאֵלֵינוּ פִי • וְחֵי בְּהֵם:

דְּחִיק סוֹבֵב צְעִירִים עַל אַחֵתֶם
בְּנֵי כְּפֹת אֹהֶל אֲהוּי
וְעֵשָׂה בֶן מֶה בָּעַע בְּשֵׁנֵיהֶם:

דְּחִיק כָּל מֵלֶה זְעִירָא שְׁחִיא סְמוּכָה בֵּין שְׁחִיא בְּבִגְדֵי כְּפֹת
בֵּין שְׁחִיא בְּאֹהֶל כְּמוֹ וְעֵשָׂה בֶן • מֶה בָּעַע:

בְּרַע

פרע רבץ דינו על כל מביא
חוק לנור בתוך מחנהו
על כל מלך זולת לא כן הוא בוי

זיינו חל על כל העלולים לקבל וגש ועל כל התכועות
זולתי חולם וצרי ושוק והיזק:

ר' חיק לבר בהא חזקתו
כי לא אבה או לעצתו
דפה גם ירפה כי רחוק הוא
אתי מרחיק לבר בהא:

עבור בבל תוסיף גם בבירתו
אם משמרתה תשמור רפה תולך
יתהלל כל גבור בגבורתו:

ענוסת רל בלתי שרשית ולכל העלולים לקבל וגש כמו
רחיק:

וזאת חקת רחוק עת בא מלך
בין טעם פת מן דך וננינת נוח
אעידה גם בדרך זו ילך:

זוה דינו כאשר המלה שמופה הא והתיבה טראשח בנד
צפת שתיהן מלעיל שיהיה אז בין שני הטעמים זולתי
תנועה אחת במנואעידה גם:

אחר קמץ בפעל או בכח
ככה לאין אונים עצמה תרבה
אכן אם הסגול התהלך נוח :

בין שתבא היא אתה הקמץ בפועל או בכח כמו ועבדיך
באו ודין זה נכ' להא שאחר הסגול וכלבד שתהיה שם
בפעל כמו משנה כסף עושה פרי אף עושה פלא רפי מפגי
שהוא נקוד צירי :

הבה נתחכמה כי נס ירבה
עוד מחזיק בגד וכפתו
שכן יהוא בזאת כי יתרבה :

עוד יבוטל הרפי בתיבה ששתי אותיות מבגד כפת

בהשנות בראש במוצאתו
ושוא בראשונה הן משלי
לא תרדה בו בפרך דע אותו :

בראשה • וכלבד שתהיינה שתי הן ממוצא אחד והראשונה
בקודה בשוא כמו לא תרדה בו בפרך • בהכבדי בפרעה :

שמנה ווצאים מכללי
הנם במסרה שם תמצאם
זרים בל ישכנו באהלי :

שמנה ווצאים מן הכלל שמנה דגושים אחר זהו זהות
מבטל : נהם דפויים במבטל וחס במסורת :

בשם קדמון

ו

אֹתוֹת יַד הַחֹזֵק עִתָּה תִּרְאֶם
לְשָׁנִים אֶפְרֵיחֵוּעַ וְקַל

אֲרֹדֶף אֲשֵׁי קָלִים וְאִמְצֵאם

וְהִגַּשְׁתִּי נַחֲלֵק לְשֵׁנֵי חֲלָקִים קַל • וְחֹזֵק קַל :

וְיֹשְׁבֵי עַל מְלוֹת בְּרֹאשׁ מִשְׁקַל

וְאַחֲרֵי עֵבֶר נִחְפוּ לְרוּץ

מִנֵּת בְּנֵד כִּפֶּת לְבַל יִקַּל :

זוהו תבא בראש מליץ כמו ברא ואחר השוא נח כמו יזכר
זוה המין מהדגש לא יבא רק כנגד כפת להורות הקריאה

בַּעַת אַחַר מֶלֶךְ אֶרֶץ יִרְוֹץ

לְשִׁפְנָה דְּבָרִים שֵׁם יִתְרָא

עַל זֶה יִקְרָא שְׁמוֹ מִשְׁפֵּט הַרוּץ :

והחזק יבא אחר תנועה להורות אחד משמונה דברים :

בְּמִקּוֹם נוֹן תִּחְרִישׁ בַּל תִּרְאֶה

שְׂרָשִׁית אוֹ שְׂמוּשִׁית גַּם נוֹן נִפְעַל

כְּשִׁמּוֹר בַּל יִמְצֵא שֵׁם יִרְאֶה :

דאשון • לחסרון נון בין שרשית כמו אתן • או שמושית

כמו מכל • או נון נפעל כמו אפקד :

עוֹדֵנוּ בִּי כִכְד לִבְבִּי פִּעַל

תְּחִינֵנוּ נֹפֵל וְגֵלוּי בְּעֵינַי לֵבֵי יִלְוֵנוּ

זוֹלָתִי בְּאַחֲחֵעַר בִּי יִמְעַל :

בשם קרמון

חטני יודת על כבודת הבנין כמו בנין פועל ופועל
וחתפעל • וזה בעין הפעל כמו פקד אם אינה מאחזער :

מוליד רוּמַח בְּהַדְמוּת הַעֵין
וְלַמֶּדּ הַפְעֵל מִן הַתִּיבָה
חֶזֶק לֵב הַלְמֵד בִּי תַחֲסֵר עֵין :

אשלישי יורד על אות הכפל כמו סבורת ששרשו סכב
והראשונה שהיא עין הפעל חסרה :

ואחרי הא מודעת גם יובא
אחר כלל תחתנה מקומו
ואחר הא אשר יקראו בה :

הרביעי יבא אחר הא הידיעה כמו הבית • ואחרי אותיות
כלל הבאות במקומה כמו בבית • ואחר הא הקריאה כמו
הקהל :

אחרי ואו הפוך ינון שמו
וישכ באיתן זולת אלף
גם ברגוש הן יוד ואל עמו :

החמישי יבא אחרי ויו הפוך כמו ויאמר בכל אותיות איתן
זולתי אלף בכלל • ויוד בפרט בבנין פעל כמו וידבר
וידברו :

בשם קדמון

אחר נדול נטעם גם יתעלה
ככה באות שוא אלה לבד
לרוח חן על פניהם חולף:

חששי באלפאר הקריאה וזה בשני אותנים • אחר אורי
התנועה הגדולה כבואה באתנה או בסוף פסוק כמו בישראל
חדלו • השני בתוך אות נקודה בשוא כמו הצפינו:

יקים את שם יהוא אשר אבד
וחתיות גם תיו עלי מצחו
בשרש בבנין לעת תאבד:

השביעי לתשלום אות אחוי וזה תמורת הנח • כמו קדשת
הדאי קדשה • השמיני יורה על תיו בין תיו השרש כמו
השפתי • בין תיו התפעל כמו תטמאו:

על חסרון קודם יפה כחו
בהפך עבודת הגדולים
ידעת החוק ואת שיהו:

דע כי הדגש יורה על כל חסרון קודם לו • והתנועות
הגדולות על כל חסרון שאחריהן כמו אדע:

בפעבד אמשל לך משלים
בסוף
ננינת טעם לא תנע בו יד
תאומים בל יבאו בגבולים:

בדין השוא המשרת לכל התנועות תחתיו לא יבא טעם
לעולם • גם לא יבא שנים בראש תיבה ולא בסופה:

בשם קרמון

בְּבִנְיָה כִּפְתַּת בְּסוּף נִתְּנוּ יָדָי
קוֹשֵׁט יִסֵּט וַיִּשְׁק אֶף הַנָּח
אֵלֶּה כִּפְתַּת בְּנֵי דָד שִׁלְחוּ יָדָי

רק בכגוד כפת כמזויכך שלשה יוצאים מן הכלל קושט
יסט וישק:

הֵן בְּמַלְיוֹן אֵל יִרְאֶה לִפְנֵי
נֹחַ כִּי יִרְאֶה אַחֲרוֹנָה
בְּדָד יֵשֵׁב מְחוּץ לַמַּחֲנֶה:

ולא יבא לפני נח נראה שבסוף התיבה גם מלכוד לא
יעשה מלה:

בְּשִׁלְשָׁה יִתְחַתֵּן רֵת נִתְּנָה
בְּסִנּוּל בְּמוֹ פֶתַח וְאֵת קַמֶּץ
חֲטָף יִקְרָא לוֹ טַעְמוֹ שְׁנָה:

שלשה תנועות משתתפות עמו והם פתח סנול וקמץ וא
נקרא חטף:

אֵךְ כִּי בָא לִפְנֵיךְ תֵּאֱמַךְ
לְדַעַת מִשְׁפָּטוֹ כִּי בְּשִׁלְשָׁה
פָּנִים יִתְרָאֶה לְךָ כֹּל תִּתְחַמֶּךְ:

הוא נקרא בשלשה אופנים
אם הוא

בשם קרמון

אם הוא מלכדו ולא ישא
שמו על אח מאלה כי אזכור
תרע שמץ פתח אתו נשא

האחד קריאתו הפשוטה הנוטת לפתח: זיהו סא קמ

ואם נעיא תחתיו זכור תזכור
כי לא לבר אלי פתח ידמה
אמנה אליו ישוה דבר תחקור:

ואם הנעיא תחתיו נקרא ממש כפתח כמו דבר:

עוד כי לפני אחהע קולו הזמה
בדמות הגרזנית תקרא אותו
אכן עם הנעיא ממש דומה:

השני בבאו לפני אותיות אחהע קריאתו נוטה לקריאת אות
הגרזנית ואם הנעיא תחתיו קריאתו כקריאת אות הגרזנית
ממש:

ובעת לפני ה'וד הראותו
להירק את קולו מעט תטה
ובנעיא עם החירק מנתו:

השלישי בבאו לפני ה'וד קריאתו נוטה לחירק ואם תחתיו
נעיא קריאתו בחירק ממש:

בשם קרמון

אך בבא יוד בתיק אל תסטה
לדרך זו לדרך כי שוב תשוב
אל ארח הראשון גם במטה:

אך אם חיוך נקודה בחירק השוא נקרא נקרא יאתו הפשוטה
גם במטה רל בנעיא:

הבן עוד במראה ועדי שוב
אשכילך בינה לרעת עת
תניע משרת כמו חשוב:
בחמשה דרכים מניעים השוא:

בעת יהי לראש פנה ובעת
יבא אחר מלך כי גדול הוא
או עם חזק והיה בו לעד:

וראשון בבאו בראש התיבה כמו ואם שלש השני בבאו
אחר תנועה גדולה כמו פינחס חשלישי בבאו תחת אות
דנושה כמו דברו:

כי יהיה עזרב למינהו
בתוך מלון האחרון תמים
באחרית דבר נבלע גם הוא:

ודביעי בבאו אחר שוא אחר בתוך התיבה כמו ישמעון
אבל אם יבאו בסוף המילה שני שואין שניהם נחים כמו
שמרת:

וּבְדַתְחֵבֶר בְּרֹאשׁ הַתְּאוּמִים וְחַ
 הַנְּנִי לְמִשְׁלַח חֲבִיטָה בּוֹ
 אֱלֹהִים דְּרָכֵי נֹעַן הַתְּמִימִים:

הַחֲמִשִּׁי בְּבֹאֵי תַחַת הַרְאִשׁוֹנָה מִשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת דּוֹבוֹת כְּמוֹ
 הַנְּנִי :

הַקְּשִׁיבָה עוֹד וְדַע פִּיבֵּא יִבֵּא
 רַפִּי אַחֲרֵי עֵבֶר זֵי יִמְלוֹךְ
 זוֹלַת דְּבַר שְׁתֵּים פֶּשַׁע בּוֹ:

לְעוֹלָם אֲוִיר הַשּׁוֹא נֵעַ יִבֵּא הַרְפִּי חוּץ מִמַּלְת שְׁתֵּים גַּם שְׁתֵּים
 שְׁהֵם דְּגוֹשִׁים :

חֲזוֹן בְּנִי אֲחַהֲע נֹוֹטֵי הַלּוֹךְ
 בְּעַקְבוֹת זוֹלַתֶם בְּשִׁלְשׁ אֲרַחֲוֹת
 יִסּוּלוּ לַחֶסֶם דְּרָךְ לְהַלּוֹךְ:

בְּשִׁלְשׁוֹ דְרָכִים תִּשְׁתַּנָּה אֲחַהֲע מִשֶּׁאֵר הָאוֹתִיּוֹת :

בְּחִירָק נֶאֱצוּ בֵּא בְּכַחוֹת
 הַבְּאוֹת לִפְנֵיהֶם לְשִׁרְתֶם
 סְגוּל תַּחֲתֵינוּ יִבֵּאוּ וּפְתַחוֹת:

הַרְאִשׁוֹן בְּחִירָק כִּי בְּמִקוֹם שְׁדוּךְ לִבֵּא חִירָק תַּחַת אֲוֹת
 הַמִּשְׁמֹשֶׁת כְּמוֹ שְׂמֹר לְשִׁמּוֹר אֶת פֶּת הַפֶּעַל מֵאֲחַהֲע יִבֵּא
 תַּחֲתֵינוּ פֶּתָה אוֹ סְגוּל :

בשם קדמון

הוּ יֵאָסֹף וַיַּעֲמֹד אִתָּם
אֵלָיו לְמַשַּׁל לְחַעֲדָךְ
בְּקִשׁ וְגַם תִּמְצָא כִּי יֵשׁ בְּלִתָּם:

כמו יעמוד יאסף • לעמוד לאסף:

אֵף עֵבֶר נִדְּשׁוּ לֹוֹלֵי עֶרְבָה
עָמוּ אַחֲרַי מִשְׁלַשְׁחַרְעֵי
גַם הִרְשׁוּם בְּזֶה יֵאִיר נִרְדָּו:

השני בשוא כי לא יבא שוא פשוט תחת אחהע רק חטוף
כמו יעמוד יאסף:

אֵךְ לְכַדֵּר רְחֹוק מִמְרַעֵי
אֲרָאנוּ בְּנִדַח שׁוֹכֵן בָּהֶם
חֲבִי כְמַעַט אֲרַעָה בְּמוֹ מִרְעֵי:

זולתי השלשה אופנים בנגינה • בדגש • בחירק וסימנם
נדרח כאשר יבאר אחר זה:

עוּ בַל יֵבֵא בְּתוֹךְ מַחְנֵיהֶם
גַם אֲבָתָה הִרִישׁ לְבַל יִגַּשׁ
לְשֶׁבֶת בְּקִרְבָּה כְּמוֹהֶם:

השלשה בדגש וכזה נשתתפח גם הריש והיו לאחהער אשר
לא יבא בהן דגש:

בשם קרמון

לכן באחרונה רושם דגש

נסוג אחר לגור בצעירים

ותיו לגדולים לקול פונש :

והדגש והדאוי בהן ישוב כתנועות הקטנות שלפניהן והיו

קצת לגדולות :

וקמץ הפתח ושמו ירים

ויעל הקבוץ מעלה מעלה

החירק יאחווהו בצירים :

פתח שלפניהם יהיו קמץ כמו סאן ואם קבוץ יעלה לחולם

כמו ומזרק ואם חירק ישוב לצירי כמו ברך :

על העלות קבוץ יש לו עלה

כי אם ירבו עליו הנקודות

תצא מתוך תקון הקלקלה :

ולא ירד הדגש בשלשה הנקודות לכלת קלקלה התיבת

ברוב נקודות :

אציבה ציונים עלי אודות

עבר בדרך לשבון עם מחויקיו

אקבצה נדה אנדר חדות :

עתה אבאר איך יבא השוא פשוט תחת אח"ע בשלשה

אופנים וסימנם נדה :

בתוך

2 2

2 2

בשם קדמון

בתוך מלך שם ינצרו חקונ אצל
אכן כהאשיתן בל ימצא הוא חסם
זולת: חטוף עם את מחלקיו ויהי

זה בכוון בתוך חתיבה ר כני אם כהאשה מעולם לא מצא
תחתיהן שא פשט זולתי חטוף:

בהקדימו ננון האמר לפוצא אסף
שלחנן למשל לפניך אפח אצת
הננו אחריו ברד ווצאוי קתחת

קראטון כהיות טעם התגבר באות שלפננו אהתע כמר
כך עתה יוצא של חכמה יהיה סגן קולותו וכו

ראה תראנו עוד לעיניך אצת
בהקדים לו בחירק שמושית
יהיה לך לאות על ידך: חסם אצת

הטני כהיות האות שלפני אהתע נקודה בחירק ושמושית
כמו יהיה:

אך לו תקדמנו אות שרשית
לא יאונה ברד הן נאצו
למען הראותך מופת אשית:

ואם היא שרשית יבא חטוף תחת אהתע פורכו כמו נאצו:

לפני

לפני החוקים בני ישראל
 נקל אהר אהתע בפת בני דך
 לבא עם בורחים שם יתמצו:

השלישית נבא האות שאחרי אהתע דגושה כדגש קל היא
 מכנר כפת:

אחפוצ ונס אחמוד אשים ננדך
 כי בא זולת חוק באותיות
 בל תשאנה פנים אל עו דך:

כמו אחפוצ או זולת דגש אם הנה מטם שקץ נודלים
 הבלתי מקבלות דגש קל כמו אחמוד:

תכאנה נס כזה חטפיות

לכן לבעבור תבררם

אתן לך אותות אמתיות:

ויען כי כזה האופן יבא פעם השוא פשוט ולפעמים חטוף
 אשכילך להבחין בין שניהם:

דרוש במקהלם ותשמרם

אשר נוערו בו שני פתחין

לחטוף נפרד מקום נורם:

הבש בכמהים את אשר תמצא אתו שני פתחים רצופים
 תדע כי ביהודי בא החטוף כמו יעמור הנגזר מן יעמור:

בשם קדמון

אך אם שוא נשנא יערב חין
עבד להתבודד בתוך בדר
בין יעמדו ויחמדו תבחיך :

ואם ברננים שני שואים רצופים • או ביחיד יבא השוא
פשוט כמו יחמדו הנגזר מן יחמוד :

הן יש מלים נתנו חק ודת
היות עם שואים בלי מחסה
כל בן מעלים מפנו לא נדר :

ואמנם יש מלות מיוחדות באות לעולם בשוא פשוט בכל
לשון העלמה כמו ואם העלים יעלימו :

גם יתלוך תחתיו כל בן חוסה
אפס שמנה בו משותפים
שם במסרה כל יכוסה :

ובן בכל לשון חסיה כמו אחסה חוץ משמנה שהם חטופים
ונזכר במסורת :

פוסחים על שתי הסעיפים
שם תמצאם ול שמות אין חק
זאת אות ברית אחהע וחטפים :

גם יש מלות שהם פעם בפשוט פעם בחטף כמו מעשה
בני מעשר מכל • והם במסורת • ושמות העצם קצתם
בשוא כמו נחשן • וקצתם בחטף כמו אהרן :

יב

בשם קדמון

בקמן סוף

אֵכֶן אֶשׂא דְעֵי לֹא מֵרְחוֹק
אֲבִינָה בְּדַבְרֵי קִמְץ חֲטָף
אִיד הִיָּה לֹו מִשְׁנָה מְנַת וְחָק :

אבאר כחטף קמץ ואומר כי הוא נחלק לשני מינים :

הוא בְּמִשְׁרֵת יבֵּא וְיִתְעַטֵּף
גַּם לְבֶרֶד יִשְׁכּוֹן בְּמֹו חֲשֵׁמֶן
אֶשֶׁר בְּמִלּוֹתָיו אֶחִי קִזְטָף :

האחד יבא תמיד עם השוא' השני יבא זולת שוא' ונקרא
קמץ חטוף וזה יבא בארבע מקומות וסימנם חטמן פי'
חזק שוא' מקף נחי העיץ :

סנה - אמר הנעור אליו עור פרוכונגל הסכס הכולל זקני זוקל כעב בוס כעו
טבתנו קכת מדקדקים ולא שמו הכפולים בוס הסק רל בקמן סטוף - סכל
(בלוית סן דף כג עכ) כמוב לאמר סי' כמסוף וסכנים גם הכפולים כמ
ויסס סת ססנס סכנים :

חֲזַק רֵץ אַחֲרָיו חֲלוּץ סִימֶן
קִמְץ חֲטוּף אִוִי שִׁמּוֹ נִקְרָא
קָחָה לָךְ מִשָּׁל יְדֵי אֲמֶן :

חזק כבא אחריו דגש בטעם כמו ידי אמן . או פלו תפלות
דוד :

שְׂוֹא יַעֲוֶף בַּחֵץ לְמִטְרָה
אִין מֵאָרִיךְ לֹו שִׁם וְנָחָה לֹו
חֲקוֹר וְדָרוֹשׁ חֲכָמָה וְגַם זְכָרָה :

שוא' כבא אחריו שוא' והוא כלי מאריך אז הוא חטוף
והשוא נח' כמו חכמה :

מקף

4 2 3 3

לוי

מִמָּקַף בְּסוּף דְּבַר יְרִים דְּגִלּוֹתָא
פֶּן יִפְרֹץ בְּסִיעֵיד נְאֻמְנָה
לְכֵן כָּל כָּל חֲטוּף חֲטוּף כְּלוּ:

מקף • בבאו בסוף תיבה במקף כמו פן יפרץ כס • לכן
כל כל במקף בא בקמץ חטוף וזולתם בחולם :

נָה עֵין בְּדָבָר לוֹ לְשַׁכְנָה
יֵאוֹת מְקוּם שׁוֹרֵק בְּעֵלוֹתוֹ

בָּאוּ וְזוּלְתָהּ בְּיֵשֵׁב נָא: בְּיֵשֵׁב אִשִּׁי אֲזַנְתִּי

בחי העין • בבאו לפעמים בעתידים מנחי העין במקום
שורק בהיות המלה מלעיל הן בואו ההפוך כמו יושב • הן
זולתה כמו ה' בכל צדקותיך יושב נא: בְּיֵשֵׁב אִשִּׁי אֲזַנְתִּי

הָלוּ בַּמְּלָכִים וּבַמְּשָׁלְתוֹ
בְּדָד בָּהֶם לְשֶׁבֶת נְתִיבוֹת
וּבְכָל הָאוֹתוֹת מְכוּן שִׁבְתוֹ:

ולקמץ חטוף הזה דין שאר התנועות לעשות מלה מלבד
ולבא בכל האותיות כי הוא תנועה קטנה :

לֹא כֵן אַחֲרֵי כֵן עַמֵּד לֹא יִשְׁבּוֹת
מִלְשֶׁרֶת בְּשֵׁאר הַחֲטוּפִים
שִׁכְסֵם אַחֲרֵי לָהֶם בֵּין הַתִּיבוֹת:

לא כן אחריו לל הקמץ עם שוא כי הוא משרת ודינו בשוא
החטפים יבואר עתה בכללם :

במקומים

יחד כלם איפוא מצפצפים
אנדה לך וכל עלילותם
ברב במעט את מי משתתפים!

בי אבאר יחד כלם מקומם איז ברב ובמעט:

אֲהֶהּ בְּרֵאשׁוֹנָה תַּחֲנוּתֵם
אָפֶס בְּלִתּוֹ זוּלַת כִּי יוֹדֵמֵן
פֶּתַח בְּתַאוּמִים בְּרֵאשִׁיתֵם:

ומקומם המיוחד באותיות אחזק ואין בלתם רק כי החטף
פתח יבא לפעמים במלה אשר תאומים בכטנה בראשונה
מהם כמו צללו:

וְאַחַר הָאֲדָעָה כִּי תִבֵּא מֵם
וְהִיא בְּעֵלֶת שְׂוֹא עֵת הָאֶסְף
רְבִים כִּי בְּאֶחָד אֵל יֵאֱמָן:

וכן אחר ה"א הידיעה בבא אחריה מ"ם הראויה בשו"א וחמלה
בלשון רבים כמו המדברים: כוונת האדם:

גַּם אַחֲרֵי וְיוֹ שׁוֹרֵק יֵאֶסֶף
אֲשֶׁר בְּרֵאשִׁי וְאַחַר חִירֵק וְזֹאת
בְּכִנֵּי בְּגַד כְּפֹת אֵין מְאֶסֶף:

גם אחרי וא"ו שורק שבראש התיבדה כמו וְהַבֵּן אֵךְ לֵא
באותיות בְּגַד כְּפֹת כמו וכני. אחר חירק כמו בְּשִׁקְתוֹת

בשם קדמון

הַנְּעִיָּא בְּכֹל אֱלֹהֵי לַחֲזוֹת

כְּצִלְלוֹ וְהַמְדַבְּרִים

גַּם וְזָהָב וְכֵן בְּשִׁקְתוֹת :

ובכל אלה תקדמם הגעיא :

עַל אֲכָל אֶדְי יִשׁוּט בְּצַפְרִים

וְיַעֲמֹד גַּם עַל הַבְּרָכָה

יַחֲטוּף בְּעֵינֵיהֶם הַעֲרִירִים :

וכן בכל לשון אכילה ובלשון ברכה יבא וחסוף פתח בעין הפעל :

אֶדְי טַעַם בְּדַבְּרֵי יְהִי לְךָ

בְּסוּף אֲכִיל וּבְרֵאשׁ הַמְבָרָךְ

בְּתֵאֵמְלָנָה וְאַבְרָכָה :

אך בזאת כי כלשון אכילה יבא טעם התיבוח כלמד הפעל כמות אמלנה ובברכה בפא הפעל כמו ואברכה :

נְכַרְי וְזָר נוֹטִים מִנֵּי דְרָךְ

בְּקָרֵב מְסַרְהָ הֵנָּה הַנֶּם

שֵׁם בִּילְדֵי נְכָרִים יִסְפִּיק עֲרָךְ :

ויש זרים ונוכרו במסורת :

לא יבא

בשם קדמון

לא יבא עז או קל אחר שכנס
 אשר יצא ויבא לפניהם
 יבא בארוכה למענם:

אזריהם לא יבא ונשלא קל ולא חזק וזתנועות שלפניהם
 תבאנח במאריך כמו יעמוד יאסוף:

שנים אין עזרב למיניהם
 גם את רעם שוא אותם ירחק
 נראה בל יראה אחריהם:

ולא יבאו שנים מהם רצופים גם השוא לא יקרב אליהם
 ולא יבאו לפני נח נראה שבסוף המלה:

תחתם ננוץ וטעם אל ישחק
 מלבדם לא יחברו מלת
 כי חק להם ולשוא יוחק:

תחתיהם לא יבא טעם ולא יעשו מלה מלבדם כי דין שוא
 להם:

חבן עזר לחטף הסגולה
 בסגול הסגולית בראשיתו
 ואין שוא שוה עין פעולה:

מקום החטף סגול על הרכב תחת פ"א הפעל מאותו ברוש
 אות השמוש שלפניה בקודה בסגול ואין שוא בעין הפעל:

בשם קרמון

הֵן בָּאֶסוּף נִם יֶאֱסוּף אֶתוֹ
כְּמוֹהוּ נֶאֱכַל וְהֶאֱכִיל
אָמַר בְּפֹא אֶלֶף בְּזוּלָתוֹ:

כמו באסוף יאסוף נאכל האכיל גם זולתי אות השמוש
בהיות פ"א הפעל אלף כמו אמור:

אֵךְ נֶהֱפְכָה וְנֶהֱפְכוּ תִשְׁכִּיל
יַעַן בְּתוֹךְ הָעֵין בָּא שׁוֹא
נִפְרַד מִמַּחְבְּרָתוֹ תַּחַתּוֹ יָכִיל:

אך אם שוא תחת ע"ן הפעל ידחה החטף סגול ויבא
במקומו סגול כמו נהפכה או שוא כמנ נהפכו:

וּבִיעֲמוֹד בַּל יַעֲמוֹד כִּי בָא
פֶּתַח לְשֵׁמֶשׁ תוֹךְ הַשְּׁמוּשִׁית
הוֹלִיד לְמִינֵהוּ בִּי כֵן צוּה:

וכן אם אות השמוש נקודה פתח אז היא כחטף פתח כמו
יעמוד כי תוליד בהמה:

אֶף בְּמִשְׁרַת הַפְּעִיל אוֹתוֹ תִשִּׁית
בְּבֹא בְנַח עֵינֹו הַמְּכוּנָה
הַצִּיקְתָּנִי מִשָּׁל הֵן בְּרֵאשִׁית:

גם יבא תחת הא הפעיל בנח: העין בכננים כמו הציקתנו
השיבני:

הַנֶּם זולת כְּנוּי פה יִהְיֶה
 אֲכַן בְּמִתִּי מִסְפָּר דַּת נִתְּנָה
 רֵאִיתִי הַקִּיצוֹתֵי שֵׁם הַנֶּה:

וְגַם זולת כְּנוּי אֲכַן מִעֵט כְּמוֹ הַקִּיצוֹתֵי הַטִּיבוֹת נִתְּנָה

דְּבָרְתוּ בְּאֵמֶת וְאִמוּנָה
 וְהוּא בְּכַתּוּבִים בְּרֵאשׁ שְׁמוֹת
 שְׁאֵלָף אֵלֵיהֶם בְּרֵאשׁוֹנָה:

גַּם הוּא בְּכַל לְשׁוֹן אֵמֶת וְאִמוּנָה וּבְכַל שֵׁם אֲשֶׁר אֵלָף
 בְּרֵאשִׁיתוֹ:

אֲךְ פִּי מִדַּת אֵטֶשׁ אוֹיֵל יְמוֹד
 אֲשֶׁר פִּתַּח אוֹהַ לְמוֹשֵׁב לוֹ
 כִּי עַל תְּכוֹנָתָם לֹא יַעֲמוֹד:

וְהוּא עַל מִשְׁקַל פְּעוּל אוֹ פְּעִיל כְּמוֹ אֲנוֹשׁ אוֹיֵל לְכַן מִלַּת
 אֲשֶׁר כַּחֲטָף פִּתַּח כִּי אֵינָה מִמִּשְׁקָלָם:

וּבְרֵאשׁ כָּל שֵׁם יְחִיל אֵלֵי אֵלוֹ
 אֵלֵהִים אֵלִיעֶזֶר לְךָ לְעַד
 לֹא יֵן אֲבִי אַחִי כִּי פִתַּח לוֹ:

גַּם הוּא בְּרֵאשׁ שְׁמוֹת הַמִּתְחִילִים אֵלֵי אוֹ אֵלוֹ כְּמוֹ אֵלְקָם
 אֵלִיעֶזֶר אֲבֵל בְּהַחִילָם אֲבִי אוֹ אַחִי הֵם כַּחֲטָף פִּתַּח כְּמוֹ
 אֲבִימֶלֶךְ אַחִישׁוֹב:

בשם קדמון

אלה חקי לשון באי מועד
אכן זרים הנם במסרה
כי כל נכרי וזר שם יועד:

אלה חקי לשון הקדש על דרך כלל אכן יש זרים בלתי
שומרים סוד והנה במסרה:

שיר כללי דקדוק בני שורה
נצרים על לבך כי טוב סחרם
מכתם פז ואבן יקרה:

זה שיר כללי הדקדוק הנחמדים מזהב ומפז:

אורה לאל עליון נשא ורם
העוזר לי עד פה תכלית שורה
יום הששי כסלו ל' בן אברם:

ותהי השלמת השירה הזאת בעה"ו היום יום ו' כסליו שנת רכ"ב
לאלף הששי ברוך כותן ליעקב כח"י אל הנעיד משה בכמה"ר
אברהם פרובינצאלו
זנ"ל:

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם

טעמי תילים • ודיפסס הנבון כמחזר אליעזר פרוכניצא
יצו לתועלת הנערים :

מְיוֹשֵׁב • צִינּוֹר • עוֹלָה וְיֹרֵר • יִמְנִית • חוֹנָה
גְרָמִיה • צִינּוֹרִית • כְּתָף יָמִין • גְּלִגֵּל • פּוֹנָה
מְרַעֵשׂ • מְרַעֵד • מְיוֹשֵׁב • סוֹף פְּסוּק :

א שכי מיושב הס' א' בראש הפסוק • והשכי קודם הסוף פסוק •
ואשר קודם הסוף פסוק לעולם יש לו הסוף ימין כמיושב
השכי שמכבד :

ב כיבור בסוף תיבה ויש לו כיגון • וכיבורית בראש תיבה ואין
לו כיגון • ומגמתי שבאו בפסוק אחד זה אחר זה וכיגון
לכיבור • (בתילים ס"ט) אל יבשו כי קויד :

ג הימנית היא שאנו קורין אותה טפסא בטעמי כביאים •
ובתילים משל ואינוב באה בשכי אופכים • הא' בראש התיבה
קודם הכקודות ואין התיבה מלעיל בעבורה • רק שהסגון נעשה
לתיבה שהיא בראשיתה אעפ"י שיהיה הגלגל אחרים או קודם להם
סתיבם אחרת • והב' באה אחרי המנועות ועושה מלעיל ומלרע •
ד כשיבאו שני גלגלים זה אחר זה בין בראש הפסוק בין בסופו •
הטעם לשכי :

ה הגרמיה תבא לפעמים קודם המיושב ולפעמי' קודם הכיבור •
וכשתבא עם הכיבור תנועתה משובדת ויותר פזוכה •
ו הכתף ימין יבא לפעמים לבדו לטעם קודם הסוף פסוק •
ועם המיושב כדוב :

ז הפוכה אין לו כיגון • רק מלעיל ומלרע •
ח כשתבא הגרמיה ואח"כ המיושב עם היורד • אין לה כיגון
כגון פסוק בתילים ס"ט חרפה שברה • וכשתבא לגדם בלא
מיושב אחרים או כיבור אף לה גם כן כיגון :

טעמי תילים

ט מרעיש ומרעיד יש קוראים אותם מעכנע ומכד כד וכשמותם
כן כנונס • וכינון אחד לארכעתם :

אס המיושב • או הכתף ימין לכדו • יבאו קודם הסוף פסוק
עם איזה טעם אחר כנון הנלבל והטעם וכוונת • הטעם
כעשה לאיזה משניהם ולא לשאר הטעמים ככו • ואם יבא הנלבל
עם איזה טעם אחר חוץ מהב' הנו' הטעם כעשה לנלבל • סוף
דבר המיושב והכתף ימין קודמים והנלבל פני להם לעשות הטעם
קודם הסוף פסוק :

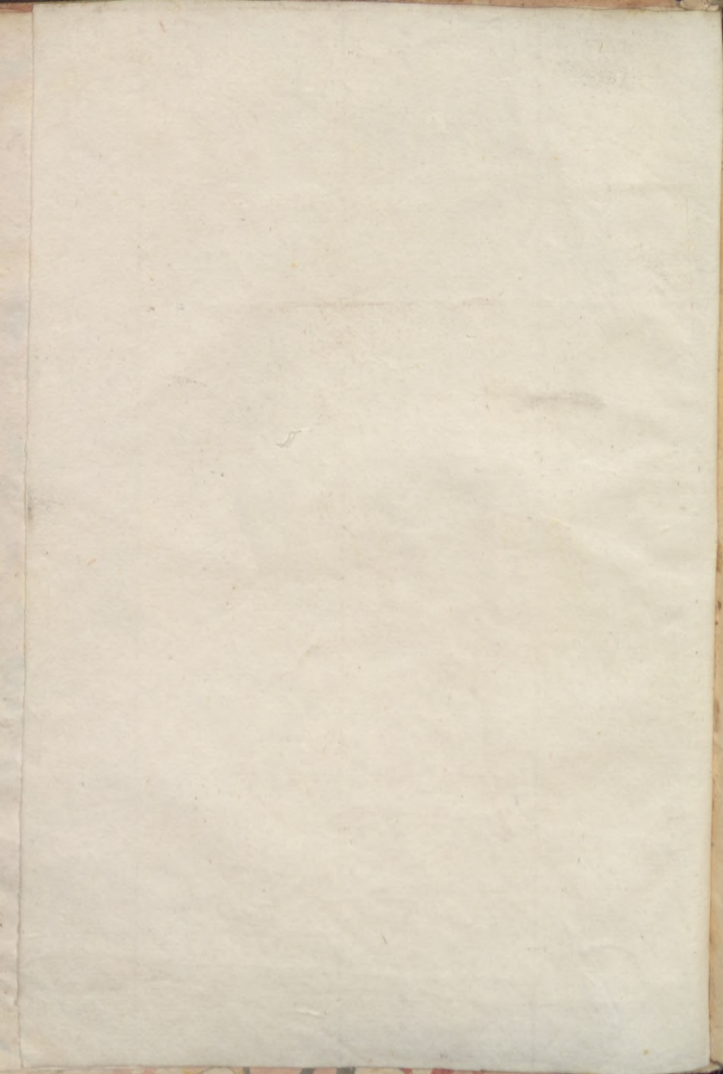
סליק

כדפס על ידי משה אלישמע בכמ"ר ישראל מנוקטאלת
15

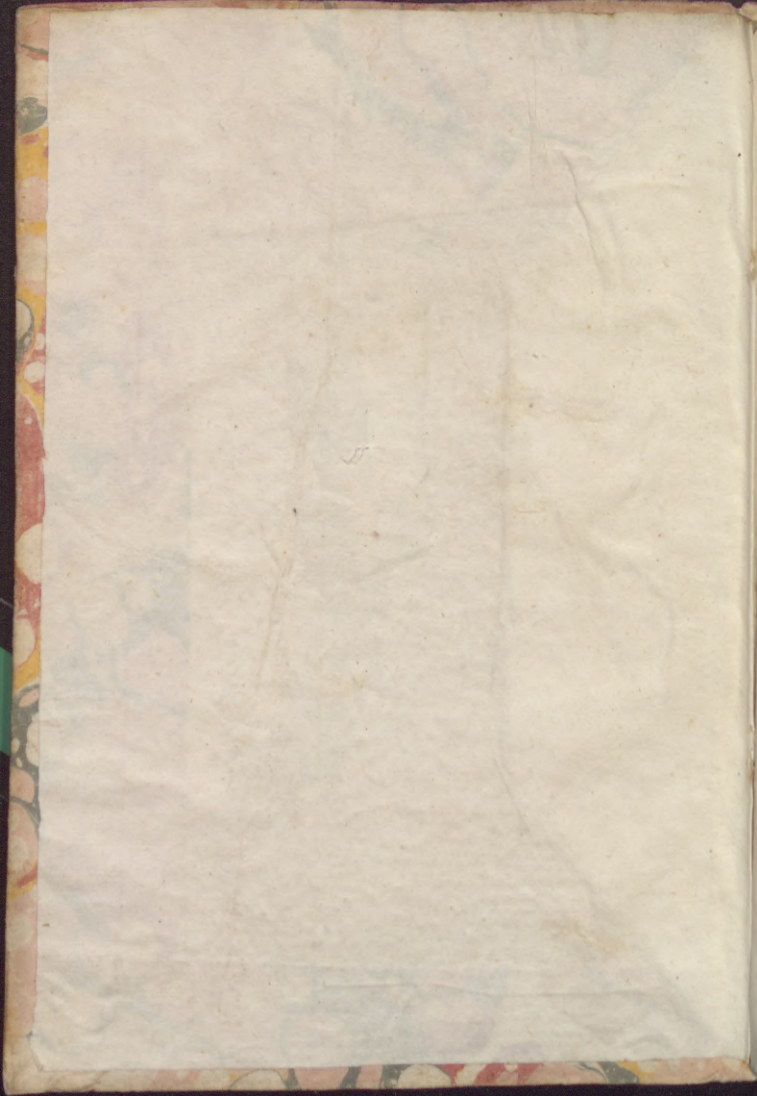
לכ שפעה בטעמי לכת סלכ באיטעלעגיש

זרקא שרי פור גדול קדני פרה
תלשא תרסא גרמיה רביע פסע
שלשלת קדמא אולא זקף גדול
זקף קטן שני גרישין תרין חוטרין
דרגא תביר טרחא מאריך שופר
עלוי שופר הפוך שופר יתיב שני
פשטין סמך אתנת ירח בן יומו
גרש סוף פסוק :

Handwritten notes in the right margin, including the word "סליק" written vertically.

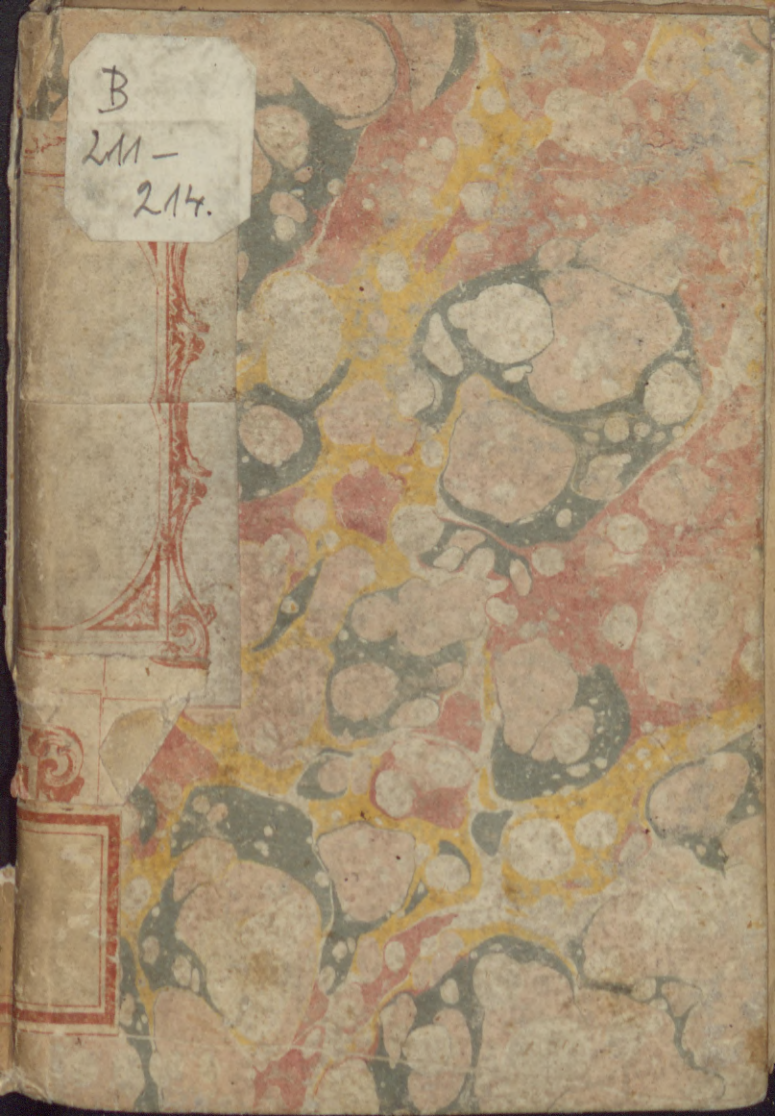
J

B

211-

214.

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה

התעלה